

พระราชพิธีกาญจนาภิเษก

เสนาหาทางวิชาการ หัวข้อ "งานสถาปัตยกรรมในพระราชพิธีกาญจนาภิเษก"

๑

เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จเถลิงถวัลราชสมบัติได้ครบ 50 ปี ในวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๙ นับเป็นมหามงคลสมัย ยามแรกแห่งพระชนมัตถิ์มีพระอศุโสดย ในอดีต รัฐบาลในสมัยนั้นจึงได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและพระมหากษัตริย์มาร่วมประชุมปรึกษาหารือ และวางแผนทางการจัดงาน เฉลิมฉลองเนื่องในมหามงคลวโรกาสนี้ และได้กราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอพระราชทานชื่อการจัดงาน และชื่อพระราชพิธี ซึ่งได้ชื่อการจัดงานว่า "การจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี" และชื่อพระราชพิธีว่า "พระราชพิธีกาญจนาภิเษก" รวมถึงได้ทรงพระกรุณาพระราชทานชื่อการจัดงานและชื่อพระราชพิธีภาษาอังกฤษโดยใช้ชื่อเต็มว่า "The Fiftieth Anniversary (Golden Jubilee) Celebrations of His Majesty's Accession to the Throne" ตลอดจนได้พระราชเสกนาคพระเชลวาทรงเฉลิมฉลองว่า "การนาคได้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2539 ซึ่งเป็นวันขึ้นปีที่ 50 ในรัชกาลปัจจุบัน และขึ้นสถบนตัมปิพุทธศักราช 2539 สยามประเทศราชพิธีวันครบ 50 ปี ในการครองราชย์ ต่อวันที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2539"

ภาพประกอบ: ๙ มิถุนายน ๒๕๓๙

สถาปัตยกรรมในพระราชพิธีกาญจนภิเษก

เส้นทางวิชาการ หัวข้อ “งานสถาปัตยกรรมในพระราชพิธีกาญจนภิเษก”

๒

ภาพประกอบ : สำนักหอสมุดแห่งชาติ

ในงานพระราชพิธีกาญจนภิเษกนั้น ได้มีการจัดสร้างพระที่นั่งที่สำคัญเพื่อใช้เป็นที่เสด็จออกมหาสมาคมและทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษก สมเด็จพระมหากษัตริย์ราชเจ้า คือ พระที่นั่งกาญจนภิเษก และอาคารประกอบพระราชพิธี ออกแบบโดย พลอากาศตรีอาวุธ เงินเขื่อน เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านบูรณปฏิสังขรณ์ กรมศิลปากร โดยในจดหมายเหตุพระราชพิธีกาญจนภิเษก ได้กล่าวถึงพระที่นั่งกาญจนภิเษก องค์กรว่า “เป็นประติมากรรมทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมทั้งมวลยังมีความงดงามประหนึ่งมหาปราสาทจากลวณสวรรค์”

สถาปัตยกรรมในพระราชพิธีกาญจนาภิเษก

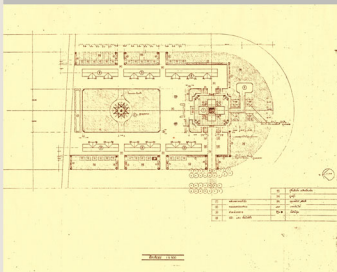
เสนาหาทางวิชาการ หัวข้อ "งานสถาปัตยกรรมในพระราชพิธีกาญจนาภิเษก"

๓

แนวความคิดในการออกแบบ

ในการออกแบบพระที่นั่งกาญจนาภิเษก ได้ผสมผสานองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรี ในการผสมผสานของรูปแบบไทยโบราณ ๒๐๐ เมื่อวันที ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๕ และลักษณะของ พระที่นั่งอนันตสมาคม เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเยือนสหราชอาณาจักร ในพระราชพิธีอภิเษกสมรสกับพระนาง ๕ รอบ วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๐ ตลอดจน อาคารประกอบพระราชพิธี และลักษณะการตกแต่งในสวนหลวง หอพระนอนกลาง มณเฑียรบาลซึ่งอาคารดังกล่าวเป็น นายประจักษ์ จิตใจใจดี ที่เป็นผู้แทนราชอิสริยาภรณ์ สถาปัตยกรรม เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองศิลปกรรม การศิลปกรรม เป็นผู้ออกแบบไว้

พระที่นั่งกาญจนภิเษกและอาคารประกอบพิธี

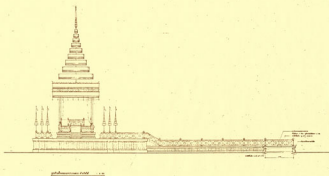
เส้นทางวิชาการ หัวข้อ "งานสถาปัตยกรรมในพระราชพิธีกาญจนภิเษก"

๕

มณฑปบัวหลวง

มณฑปบัวหลวงตั้งอยู่หน้าพระที่นั่งกาญจนภิเษกและอาคารประกอบพิธี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พระที่นั่งมณฑปบัวหลวงเป็นอาคารชั้นเดียวมีพื้นที่
๒ ไร่ ๒ งาน ๒๐ ตารางวา มีทางเดินเชื่อมกับอาคารประกอบพิธี
ที่ตั้ง โดยมณฑปบัวหลวงเป็นอาคารประกอบพิธี มี
ขนาดกว้างยาวด้านละ ๔.๕๐ เมตร ประกอบด้วย
เสาไม้ระแนง ๔ ต้น หลังคาเป็นรูปทรงมณฑป
เมื่อการพิธีเสร็จใช้เป็นที่จอดรถหลวงด้วย

พื้นที่อาคารประกอบ

มณฑปกาญจนภิเษก
อาคารประกอบพิธี
อาคารประกอบพิธี

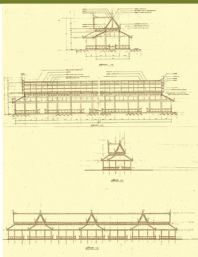

พระที่นั่งกาญจนภิเษกและอาคารประกอบพิธี

เส้นทางวิชาการ หัวข้อ "งานสถาปัตยกรรมในพระราชพิธีกาญจนภิเษก"

๖

ศาลาข้าราชการ

ศาลาข้าราชการ สร้างตามแบบอย่างสถาปัตยกรรมไทยคืออยู่ทางด้านเหนือของพระที่นั่งกาญจนภิเษกสามชั้นครึ่งไม้ ออก ซอสนนจะหลวงสักขะจะเป็นอาคารโดยรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้างใหญ่ ๑ หลังกว้าง ๑๓๓ เมตร ยาว ๖๖.๕๐ เมตร สูง ๖.๓๐ เมตร และหลังอีกอีก ๕ หลัง มีขนาดกว้าง ๓๑ เมตร ยาว ๔๖ เมตร สูง ๖.๓๐ เมตร

เมื่อครั้งพระราชพิธี
งานสถาปนาพระที่นั่ง
พระที่นั่งกาญจนภิเษก

ชัฒนเกียรวิทย์การ
พลอากาศตรี อาวุธ เงินชูกลิ่น

อธิบดีการวิทย์การ
(พ.ศ.๒๕๔๒ - พ.ศ.๒๕๕๕)

คิงเนกเกียรวิทย์การวิทย์การ
(ประมุขวิทย์การ)
สาขาออย สภาวิทย์การ
มุขวิทย์การวิทย์การวิทย์การวิทย์การ

พลอากาศตรี อาวุธ เงินชูกลิ่น

ประวัติการทำงานและผลงานที่สำคัญ

๑. ออกละเบบพระบรมนาถ และอาคารถประกอบ
ในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ
สมเด็จพระเจ้าบรมโกศ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
๒. ออกละเบบพระที่นั่งกาญจนนาภิเษกและอาคารถประกอบพิธี
ในการพระราชพิธีกาญจนนาภิเษก
๓. ออกละเบบพระบรมนาถ และอาคารถประกอบ
ในการพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
๔. ออกละเบบศาลาไทยเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่๔๙
และสมเด็จพระบรมราชชนนี
ที่เมืองโศซานประเทศสวิตเซอร์แลนด์
๕. ออกละเบบมณฑปพระมหาสารณปฏิภาณ
วัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
๖. ออกละเบบพระที่นั่งสันติชัยปราการ
เนื่องในโอกาส ๗๒ พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๗. ปะมณฑปพระมณฑป กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยากร

นายสุทิน เจริญสวัสดิ์

ผู้อำนวยการสำนักสถาปัตยกรรม
กรมศิลปากร
(ตำแหน่งปัจจุบัน)

สถานที่ติดต่อได้

๓๓๙ / ๓๕ หมู่ที่ ๙ ตำบลบางเขน
อำเภอ เมือง จังหวัด นนทบุรี

นายสุทิน เจริญสวัสดิ์

ประวัติการทำงานและผลงานที่สำคัญ

1. วิศวกรช่วยคำนวณโครงสร้างพระเมรุมาศและอาคารประกอบ
ในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
2. คำนวณโครงสร้างหลังคา และอาคารประกอบพิธี
ในการพระราชพิธีกาญจนากิโยก
3. คำนวณโครงสร้างศาลาไทยเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่๘,๙
และสมเด็จพระบรมราชชนนี
พันปีสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
4. คำนวณโครงสร้างพระที่นั่งสันติชัยปราการ
เมืองในโอกาส ๗๖ พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ณ ป้อมพระศุภเมฏ กุศลพนาพาส
5. คำนวณโครงสร้างศาลาไทย
สวนสาธารณะจุลนี กรุงเทพฯ ประเทศญี่ปุ่น
6. เติบโตทางสถาปัตย์ไทยต่อฟ้า ผักคั่นดีไมตรี ทำเนียบรัฐบาล
เพื่อใช้งานประชุม APECboon

ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยากร

นายก่อเกียรติ ทองมุด

ตำแหน่ง: รมช. นายช่างศิลปกรรม
ระดับชำนาญงาน

สถานที่ติดต่อได้

๘๘ / ๘๙ หมู่บ้านกฤษณา ถนนกาญจนาภิเษก
ตำบลจตุรพักตร อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

นายก่อเกียรติ ทองมุด

ประวัติการทำงานและผลงานที่สำคัญ

๑. งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีนครินทร์มหาปรมาภิเษก
๒. พระที่นั่งกาญจนาภิเษกและอาคารประกอบพิธี ในการพระราชพิธีกาญจนาภิเษก
๓. งานพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
๔. โครงการจัดสร้างพระเมรุมาศเทพราชสุวรรณเปี่ยมภากร วัดโสมนัสราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร
๕. ออกแบบพระพรหมมณฑลเจดีย์ ณ กรุงเทพมหานครประเทศอินเดีย

ฯลฯ

วิทยาการ

พลอากาศตรี อารม เงินชุกสิน

กิตติมศักดิ์ (อดีตอธิบดีกรมศิลปากร)

นายสกลิน เจริญสวัสดิ์

ผู้อำนวยการสำนักสถาปัตยกรรม

นายเกษมเกียรติ ทองผด

นายช่างศิลปกรรม สำนักช่างราชูปถัมภ์

ผู้ดำเนินรายการ

นายจักรีน อุตตะวะ

โฆษกกรมการช่างศิลปกรรม

นายธนนาวัฒน์ สอดทรัพย์

สถาปนิก สำนักศิลปกรรม

สถาปัตยกรรม ใน

พระราชพิธีกาญจนาภิเษก

จัดทำโดย สำนักสถาปัตยกรรม
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม